

सर्वपादकीय

आशाको यात्रा

चुनाव लोकतन्त्रको नियमित प्रक्रिया हो। चुनावले नै जनताले आफ्ना प्रतिनिधि चयन गर्नु भने एकपटक चुनिएका प्रतिनिधि फेरि त्यही पदमा कायम रहने वा नरहने भन्ने निर्णय लिन्छन्। अफ स्थानीय चुनावलाई हामीले जनताका आँगनको सरकार भनेको छ। त्यही अनुसार संवैधानिक अधिकार प्रत्यायोजन पनि गरिएको छ। संवैधानिक अधिकार प्रत्यायोजनप्रति केही असन्तुष्टि पक्कै छ। तर स्थानीय सरकारलाई २०७२ को संविधानले यसअधिका स्थानीय सरकार भन्दा शक्तिशाली हुने कल्पना गरेको छ। त्यही कल्पना र व्यवस्था बोजिम ०८४ मा निर्वाचित जनप्रतिनिधिले आफ्नो कार्यकाल पूरा गरिसकेका छन्। गएको ३० वैषाखमा दोस्रो कार्यकालका लागि चुनाव भएर जनप्रतिनिधिहरूले पदभार लिएका छन्। ७५३ मध्ये अब एक ताँच बाहेक सबै जनप्रतिनिधि निवाचित भइसकेका छन्।

संवैधान्दा धेरै जनसंख्या र मतदाता रहेको राजधानी शहर काठमाडौं महानगरका जनप्रतिनिधिले पनि सोमबार पदभार ग्रहण गरेका छन्। पदभार ग्रहण आगाडि नै मेयर निर्वाचित बालेन्द्र शाहले गतिविधि शुरू गरिसकेका थिए। सोमबार देखि भने राजकीय गतिविधि थालेका छन्। चुनावको प्रारम्भिक नतिजा सार्वजनिक भएरेखि नै उनको चर्चा राष्ट्रिय राजनीतिमा चलेको हो। सोमबार आझुपदा भने कार्यपालिका मार्फत बालेन्द्रले काम शुरू गरेका छन्। शपथ ग्रहणदेखि नै उनले नयाँ संदर्श दिने प्रयास गरेका छन्। राजधानी उपत्यकाका रैथाने समुदाय नेवारी भाषामा शपथ लिएर बालेन्द्रले उक्त समुदायप्रति अपनत्व दिलाउने प्रयत्न गरेका छन्।

गैरदलीय उम्मेदवारी दिएर बलिया प्रतिशर्पी प्रराजित गरेका बालेन्द्रप्रति आशा पनि तुलनात्मक बढी छ। युग पुस्तकै उपमेयरमा सुनिता डोगोल निर्वाचित गरेर महानगरको पदाधिकारीमा नयाँ परीक्षण गरेको राजधानी शहरका लागि बालेन्द्रले लिएको शपथको भाषा अफ अर्थपूर्ण छ। किनकि लोकतन्त्रको भावना सम्बोधन पनि नेपालको हकमा विधिष्ठ युक्त समाजको प्रतिविधित हुनु नै हो। त्यो भावना समेत बालेन्द्रले सम्बोधन गरेका छन्। तर वर्तमान संविधानको संरचना, दर्लीय व्यवस्था र कम्तीकारी संयन्त्र जस्ता विषयलाई बालेन्द्रले विशेष ख्याल गर्न जरूरी छ। अफ युग पैकिमा राजनीतिक चेतको संचार गराउन सफल बालेन्द्रले आम आशा कमजो हुन नदिन दायित्व बोक्नुपर्नेछ। अफ राजधानी महानगर भएको तथ्य समेत हेको राख्नुपर्नेछ। किनकि यहाँको सिको बाँकी स्थानीय तहले समेत गर्ने गर्नेछ। अतः चुनौती कम छैन, जस्ति आशा गरिएको छ। त्यो भन्दा बढी राजधानी शहरलाई बस्न लायक र सून्दर बनाउन कर्ति चुनौतीपूर्ण छैन। बालेन्द्र सहित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरूलाई सफल कार्यकालको शुभकामना !

यस वर्षको बजेट 'अर्थतन्त्रको मृत्युपत्र'का रूपमा आएको छ। अर्को चुनावलाई मात्र ध्यानमा राखेर अर्थतन्त्रका जन्दबल्दो खेल भैं बनाइएको छ। यो बजेटले गर्दा अर्थतन्त्र टाट पल्टी भी भोकमरी, बेरोजगारी, आन्दोलनहरू व्यापक भई श्रीलंकाको जनताले हालत आउन अवधीन घुर्ने व्यापक अर्थतन्त्र आउन सक्छ। यस्तो दुखद परिवेश ल्याउनमा पूँण जिम्मेवार शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारका अधिमन्त्री जनाईन शर्मा हुनेछन्। बजेटमा वेवास्ता गरिएका र वितरणमुखी व्यवस्थाहरूले गर्दा यस्तो स्थिति आउन सक्छ। बजेटले समस्या पार्ने कारण निम्नलिखित छन्।

बजेटको रकम नै हावादारी

यो बजेटलाई विवाहम तरिकाले हेर्दा, अर्थतन्त्रका नाजुकतालाई वेवास्ता गर्दै ७ खर्ब ९३ अर्ब ८३ करोडको बजेट हावादारी वितरणमुखी बजेटका रूपमा

समस्याहरूको पूँण वेवास्ता गदै वितरणमुखी बजेट बादको खेल भैं बनाइएको छ। यो बजेटले गर्दा अर्थतन्त्र टाट पल्टी भी भोकमरी, बेरोजगारी, आन्दोलनहरू व्यापक भई श्रीलंकाको जनताले हालत आउन अवधीन घुर्ने व्यापक अर्थतन्त्र आउन सक्छ। यस्तो दुखद परिवेश ल्याउनमा पूँण जिम्मेवार शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारका अधिमन्त्री जनाईन शर्मा हुनेछन्। बजेटमा वेवास्ता गरिएका र वितरणमुखी व्यवस्थाहरूले गर्दा यस्तो स्थिति आउन सक्छ।

भुक्त्याउने शब्दावली, आधिक समस्याप्रति भौत

रु. ७३ खर्बको बजेटमा वित्तीय व्यवस्थापन नभई जनतालाई भुक्त्याउने शब्दावली प्रयोग गरेर राख्नको सांवाद तथा आज्ञा भुक्तानीमा कुल बजेटको १४ प्रतिशतभन्ना भई रु. २० खर्ब २० अर्ब ११ करोड देखाइएको छ। जन राजस्व उठन सम्भव नै छैन। रु. ५ खर्ब ४३ अर्को न्यून करिब ३५ प्रतिशत वित्तीय व्यापक बजेट त्याइएको छ। यत्रो ठूलो रकम वर्तमान नेपालको आधिक अवस्था र विश्व व्यवस्थाको कारणले पूर्ती हुन सम्भव छैन।

यत्रो ठूलो वित्तीय व्यापक बजेटले त्याइएको छ। सोमबार आझुपदा भने कार्यपालिका मार्फत बालेन्द्रले काम शुरू गरेका छन्। शपथ ग्रहणदेखि नै उनले नयाँ संदर्श दिने प्रयास गरेका छन्। राजधानी उपत्यकाका रैथाने समुदाय नेवारी भाषामा शपथ लिएर बालेन्द्रले उक्त समुदायप्रति अपनत्व दिलाउने प्रयत्न गरेका छन्।

विभिन्न माध्यमबाट सञ्चारित भएको विशेष योग्य गरिएको छैन।

जसले गर्दा, उत्पादनमुक्त उद्योग र व्यवसायहरूले थप रोजगारी सिर्जना गर्न नसक्ने मात्र होइन भइरहेको रोजगारीलाई पनि ठूलो प्रतिकूल असर पार्दछ।

अर्थतन्त्रमा अहिले देखिएको समस्यालाई समाधान गर्ने कुनै प्रावधान राखिएको छैन। जसले गर्दा, उत्पादनमुक्त उद्योग र व्यवसायहरूले थप रोजगारी सिर्जना गर्न नसक्ने मात्र होइन भइरहेको रोजगारीलाई पनि कटौती गर्ने अवस्था आउदछ। जसले गर्दा चरम गरिबीको स्थिति देखा परि ठूलो जनावालोन हुन गई वर्तमानाना श्रीलंकाको जस्तो विकट स्थितिलाई देख निकटकर्त भवियतमा नै पूर्ण सक्छ।

विभिन्न माध्यमबाट सञ्चारित भएको विशेष योग्य गरिएको छैन।

रु. ११ खर्बको बजेटमा वित्तीय व्यवस्थापन गर्न नभई जनतालाई

भुक्त्याउने शब्दावली अन्तर्वात देखिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

११ खर्बन्दा बढीको व्यापार धाटालाई न्यून गरि नियांतलाई बढाउन तथा एकांडिङ गरिएको छैन।

सिरहा डायरी

राजेन्द्र महतो/मध्यान्ध

नवनिर्वाचित नगर प्रमुख
चौधरीलाई सम्मान

सिरहाको लहानस्थित एन आई सी एशिया वैकले लहान नगरपालिकाका नवनिर्वाचित नगर प्रमुख महेश पसाद चौधरी र समाजसेवी व्यक्तिगत गरेका हुन्। कार्यक्रममा एन आई सी एशिया बैंक लहान शाखाका प्रमुख तथा अन्य कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको थिए।

मधेशका महिलाहरूले मनाए 'बट सावित्री' पर्व

पतिको दिघायुको कामना गर्दै मिथिलाचल सर्हित मधेशका महिलाहरूले सोमवार 'बट सावित्री' (वरसाइदा) पर्व मनाएका छन्।

सिरहाको लहान, गोलबजार, धनगढी, सिरहा, पर्मचैयालगायत्र क्षेत्रका महिलाहरूले वरको रुखमा रातो पहेलो धारो बाँधी पतिको दिघायुको कामना गर्दै अन्य समुदायका महिलाहरूले पर्व मनाउने गर्दछन्।

कही वर्ष अधिसम्मयो पर्व बाह्राहन, कायाय्य र सुनार जातिका महिलाहरूले मात्र मनाउँदै आएको मात्र अहिले अन्य समुदायका महिलाहरूले पर्व मनाउने गर्दै कामना गर्दै अन्य समुदायका महिलाहरूले बट सावित्री पर्व मनाएका हन्।

सोमवार विहारीदेखि विभिन्न ठाउँमा रहेको वरको रुखमूली पुजा अर्चना गर्ने नववाहित महिलाहरूले भीड लागेको थिए। बट सावित्री पर्व मनाउने गर्दै अन्य समुदायका मनाउने गर्दै बट सावित्री पर्व मनाएका हन्।

धार्मिक किम्बदन्ती अनुसार वरको रुखमा ब्रह्मा, विष्णु र महादेवको बास हुने भएकाले वरको रुखको पुजा नै प्रचलन छ। पौराणिक मान्यता अनुसार अस्पृष्टी सावित्रीले आफ्नो पर्व पुजा गर्ने चलन रहेको छ।

त्रियुगा नगरपालिका प्रमुखमा कांग्रेस, उपप्रमुखमा एमाले विजयी

उदयपुर/मस- त्रियुगा नगरपालिकाको प्रमुखमा नेपाली कांग्रेस स २ उपप्रमुखमा नेकपा (एमाले) विजयी भएको छ।

मताका निकटमा भएको निकटमा प्रतिद्वन्द्वी कांग्रेसको सरिना राईले ११ हजार ९५९ मत र माओवादी केन्द्रीकी गीता खडाकाले ६ हजार ५६८ मत प्राप्त गरेकी छन्।

यस्तै उपप्रमुखमा एमालेकी महेश्वरी राईले १३ हजार ७०३ मत प्राप्त गरेकी छन्। उनका निकटमा प्रतिद्वन्द्वी कांग्रेसको राईले ११ हजार ९५९ मत र माओवादी केन्द्रीकी गीता खडाकाले ६ हजार ५६८ मत प्राप्त गरेकी छन्।

यस्तै उपप्रमुखमा एमालेकी महेश्वरी राईले १३ हजार ७०३ मत प्राप्त गरेकी छन्। उनका निकटमा प्रतिद्वन्द्वी कांग्रेसको राईले ११ हजार ९५९ मत र माओवादी केन्द्रीकी गीता खडाकाले ६ हजार ५६८ मत प्राप्त गरेकी छन्।

नगरपालिको कांग्रेसको राईले १३ हजार ७०३ मत प्राप्त गरेकी छन्। उनका निकटमा प्रतिद्वन्द्वी कांग्रेसको राईले ११ हजार ९५९ मत र माओवादी केन्द्रीकी गीता खडाकाले ६ हजार ५६८ मत प्राप्त गरेकी छन्।

कागेश्वरी मनोहरामा कार्यपालिका निर्वाचन जेर १९ गते

काठमाडौं/मस-

कागेश्वरी मनोहरामा

नगरपालिकाको कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि ४७ जना

मतदाता छन्। निर्वाचित

नगरप्रमुख, उपप्रमुख, नौ बडा

दर्ता र अन्तिम नामवाली

प्रकाशन सम्पन्न भएको नगर

निर्वाचन अधिकृत शारदा

राउतले बताइँ। कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि नेपाली कांग्रेस

र नेकपा एमालेले उम्मेदवारी

दर्ता गराएका छन्। वैशाख

३० गतेको निर्वाचनमा केन्द्री

का वीच गठवान भएकाले

आठजामा कार्यपालिका सदस्यमध्ये

एक जनामा माओवादीको पनि

उम्मेदवारी परेको छ।

नगरपालिकाको लागि एक वैशाख

समावली रहेको थिए।

कागेश्वरी मनोहरामा

कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि ४७ जना

मतदाता छन्। निर्वाचित

नगरप्रमुख, उपप्रमुख, नौ बडा

दर्ता र अन्तिम नामवाली

प्रकाशन सम्पन्न भएको नगर

निर्वाचन अधिकृत शारदा

राउतले बताइँ।

नगरप्रमुखमा कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि नेपाली कांग्रेस

र नेकपा एमालेले उम्मेदवारी

दर्ता गराएका छन्। वैशाख

३० गतेको निर्वाचनमा केन्द्री

का वीच गठवान भएकाले

आठजामा कार्यपालिका सदस्यमध्ये

एक जनामा माओवादीको पनि

उम्मेदवारी परेको छ।

नगरपालिकाको लागि एक वैशाख

समावली रहेको थिए।

कागेश्वरी मनोहरामा

कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि ४७ जना

मतदाता छन्। निर्वाचित

नगरप्रमुख, उपप्रमुख, नौ बडा

दर्ता र अन्तिम नामवाली

प्रकाशन सम्पन्न भएको नगर

निर्वाचन अधिकृत शारदा

राउतले बताइँ।

नगरप्रमुखमा कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि ४७ जना

मतदाता छन्। निर्वाचित

नगरप्रमुख, उपप्रमुख, नौ बडा

दर्ता र अन्तिम नामवाली

प्रकाशन सम्पन्न भएको नगर

निर्वाचन अधिकृत शारदा

राउतले बताइँ।

नगरप्रमुखमा कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि ४७ जना

मतदाता छन्। निर्वाचित

नगरप्रमुख, उपप्रमुख, नौ बडा

दर्ता र अन्तिम नामवाली

प्रकाशन सम्पन्न भएको नगर

निर्वाचन अधिकृत शारदा

राउतले बताइँ।

नगरप्रमुखमा कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि ४७ जना

मतदाता छन्। निर्वाचित

नगरप्रमुख, उपप्रमुख, नौ बडा

दर्ता र अन्तिम नामवाली

प्रकाशन सम्पन्न भएको नगर

निर्वाचन अधिकृत शारदा

राउतले बताइँ।

नगरप्रमुखमा कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि ४७ जना

मतदाता छन्। निर्वाचित

नगरप्रमुख, उपप्रमुख, नौ बडा

दर्ता र अन्तिम नामवाली

प्रकाशन सम्पन्न भएको नगर

निर्वाचन अधिकृत शारदा

राउतले बताइँ।

नगरप्रमुखमा कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि ४७ जना

मतदाता छन्। निर्वाचित

नगरप्रमुख, उपप्रमुख, नौ बडा

दर्ता र अन्तिम नामवाली

प्रकाशन सम्पन्न भएको नगर

निर्वाचन अधिकृत शारदा

राउतले बताइँ।

नगरप्रमुखमा कार्यपालिका

निर्वाचनका लागि ४७ जना

मतदाता छन्। निर्वाचित

नगरप्रमुख, उपप्रमुख, नौ बडा

दर्ता र अन्तिम नामवाली

प्रकाशन सम्पन्न भएको नगर

निर्वाचन अधिकृत शारदा

राउतले

